

Vi gör studier möjligt.

Budgetunderlag 2025–2027

Utgiftsområde 22 – Kommunikationer
1:18 Lån till körkort

CSN

Innehåll

Hemställen.....	3
1. Lån till körkort.....	4
1.1 Anslagsbelastning.....	4
1.2 Beviljning och utbetalning av körkortslån.....	5
1.3 Bemyndiganderam.....	5
1.4 Återbetalning av körkortslån.....	7

Hemställan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) hemställer för budgetåret 2025 att medel anvisas för följande anslag:

22 1:18 Lån till körkort 4 000 000 kronor

Vidare hemställer CSN om följande för budgetåret 2025

- Beställningsbemyndigande för lån till körkort 380 000 kronor

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar CSN budgetunderlag 2025 – 2027 för utgiftsområde 22 Kommunikationer, 1:18 Lån till körkort.

Sundsvall den 19 februari 2024

Christina Forsberg
Generaldirektör

1. Lån till körkort

1.1 Anslagsbelastning

Regeringen har den 21 december 2023 beslutat om en förordning som innebär att möjligheten att ansöka om körkortslån upphör 1 januari 2024. Regeringen konstaterar att det körkortslån som infördes 2018 med inriktning på vissa arbetssökande, och som 2021 utvidgades till ungdomar med avslutad gymnasieutbildning, inte har bidragit till att öka anställningsbarheten hos målgrupperna. Regeringen föreslog därför i budgetpropositionen för 2024 att möjligheten för Centrala studiestödsnämnden (CSN) att bevilja nya körkortslån ska upphöra från och med 1 januari 2024. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget.

Medel kvarstår för att täcka utbetalningar av körkortslån som redan är beviljade.

Från anslaget utbetalas lån för B-körkortsutbildning enbart till elever vid trafikskolor som har tillstånd från Transportstyrelsen. Målgruppen är vissa arbetssökande i åldern 18 – 47 år, samt personer i åldern 19 – 20 år med fullföljd gymnasieutbildning. Körkortslån beviljas inom de befintliga ekonomiska ramarna. Ansökningarna beviljas i den ordning som de kommit in och så länge det ryms inom anslaget och beställningsbemyndigandet. Det högsta lånebeloppet är 15 000 kronor och lånet betalas ut i delbelopp om 5 000 kronor.

Anslagsförbrukning, tusen kronor, 2023 – 2027

Anslag	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
1:18 Lån till körkort (ram)	30 075	20 000	1 000	300	0
Anslagspost 1, Lån till körkort för arbetssökande i åldern 18–47	23 995	15 000	700	200	0
Anslagspost 2, Lån till körkort för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19–20 år	6 080	5 000	300	100	0

Under 2023 utbetalades 30 miljoner kronor i körkortslån. De som nu har ett gällande bifallsbeslut kommer i huvudsak att få utbetalningar under 2024. Ett fåtal personer har fått ett beslut om förlängning, som kan innebära utbetalningar senast 2026. Det kan tillkomma några enstaka personer i den gruppen.

För de som får förlängning gör lånets konstruktion, med utbetalning av delbelopp om 5 000 kronor, att det är osäkert vilket år utbetalning och anslagsbelastning kommer att ske. Dessa osäkerheter i beräkningen av anslagsförbrukningen innebär att CSN hemställer om högre anslag än beräknade belopp för åren 2025 – 2027.

CSN hemställer om att 3 miljoner kronor anvisas för anslagspost 1 och att 1 miljon kronor anvisas för anslagspost 2 för budgetåret 2025.

1.2 Beviljning och utbetalning av körkortslån

Det har hittills varit ett lågt nyttjande av beviljat körkortslån. Av de årligen beviljade beloppen har mellan 45 och 50 procent betalats ut. Prognosen är att andelen utbetalt belopp inom båda målgrupperna kommer att ligga kvar på denna nivå.

Beviljning av körkortslån och nyttjande, 2023 – 2027

År	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
Beviljat, antal personer	4 038	0	0	0	0
Beviljat belopp tusen kronor	60 570	0	0	0	0
Andel beviljat belopp som utbetalas ¹	49%	0%	0%	0%	0%

¹ Inkluderar även beräknade utbetalningar efter beviljningsåret.

En orsak till att andelen utbetalt belopp i förhållande till beviljat belopp är låg är att det är relativt enkelt att få lånet beviljat, men för att få pengarna utbetalda måste kunden ta kontakt med en godkänd trafikskola och ha ett giltigt körkortstillstånd. Många kunder har ansökt om förlängning sent in på giltighetsperioden. De flesta som sökt förlängning har inte haft giltiga skäl och fått avslag. Majoriteten av de som tillhör målgruppen arbetssökande i åldern 18 – 47 år har inte svenska som modersmål och det kan vara ett hinder för att ta kontakt med en myndighet eller en trafikskola.

1.3 Bemyndiganderam

I tabellerna som följer beskrivs den beräknade utvecklingen av utestående åtaganden för körkortslån.

Ett beslut om att bevilja körkortslån är giltigt i ett år. Beslutets giltighetstid får dock förlängas om det inträffar omständigheter som låntagaren inte kunnat råda över och som påverkat låntagarens möjlighet att genomföra körkortsutbildningen inom beslutets giltighetstid. Giltighetstiden får förlängas med högst två år.¹ Detta innebär att körkortslån beviljade 2023 kan medföra utbetalningar år 2026 vid en förlängning med två år.

Det skulle även kunna inträffa att CSN beviljar nya körkortslån 2025 om tidigare beslut överklagas som därefter ger rätt till körkortslån. Överklagandetiden är tre veckor men därutöver kan en person begära omprövning av ett gammalt beslut och här finns inte någon bortre tidsgräns. Det är emellertid ett väldigt ovanligt scenario.

CSN beräknar därav att ingå nya ekonomiska åtaganden 2025, som medför utgifter kommande år där det finns ett tidigare beslutat beställningsbemyndigande. CSN behöver därför aktivera det äldre bemyndigandet genom att föreslå ett nytt beställningsbemyndigande. I det nya bemyndigandet räknar CSN med både nya ekonomiska åtaganden och ekonomiska åtaganden som ingåtts med stöd i tidigare beslutade bemyndiganden, men som ännu inte redovisats mot anslag.

CSN hemställer med anledning av detta ett beställningsbemyndigande för 2025 med 380 000 kronor.

¹Förordning (2018:1118) om körkortslån 8 §

Nya beställningsbemyndigande för anslagspost 1:18 ap. 1 Lån till körkort för arbetsökande i åldern 18 – 47, tusen kronor

År	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	31 165	27 535	900	250	15	5	
Nya ekonomiska åtaganden ¹	27 405		50				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-4 850	-15 000	-700	-235	-10	-5	2028
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2024			-700	-200	-	-	2026
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-26 185	-11 635					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	27 535	900	250	15	5	0	
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	75 000		250				
Beslutad/beräknad anslagsnivå		36 466	3 000	200	0		

¹ Antaganden för nya åtaganden 2025 är sex beviljade personer varav en får förlängning med två år.

Nya beställningsbemyndigande för anslagspost 1:18 ap 2 Lån till körkort för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19 – 20 år, tusen kronor

År	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	6 495	7 220	400	130	15	5	
Nya ekonomiska åtaganden ¹	7 220		30				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-1 055	-5 000	-300	-115	-10	-5	2028
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2024			-300	-100	-	-	2026
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-5 440	-1 820					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	7 220	400	130	15	5	0	
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	50 000		130				
Beslutad/beräknad anslagsnivå		15 000	1 000	100	0		

¹ Antaganden för nya åtaganden 2025 är fyra beviljade personer varav en får förlängning med två år.

Nya beställningsbemyndigande för anslagspost 1:18 ap1 och ap2, tusen kronor

År	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	37 660	34 755	1 300	380	30	10	
Nya ekonomiska åtaganden ¹	34 625		80				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-5 905	-20 000	-1 000	-350	-20	-10	2028
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2024			-1 000	-300	-	-	2026
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-31 625	-13 455					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	34 755	1 300	380	30	10	0	
Tilldelat/föreslaget bemyndigande	125 000		380				
Beslutad/beräknad anslagsnivå		51 466	4 000	300	0		

¹ Antaganden för nya åtaganden 2025 är tio beviljade personer varav två får förlängning med två år.

1.4 Återbetalning av körkortslån

Lånet börjar betalas tillbaka tidigast sex månader efter det att beslutet om körkortslån slutar gälla. Återbetalningen startar i samband med ett årsskifte. Lånet löper med ränta från första utbetalningsdagen och räntesatsen bestäms årligen av regeringen. Räntan för 2024 är 2,64 procent. Ränta som inte betalas under det år den uppkommit läggs till kapitalskulden vid årets slut. Ränta som betalats in är avdragsgill i deklARATIONEN. Körkortslånet tillsammans med räntan ska enligt huvudregeln betalas med 300 kronor i månaden. De första låntagarna med körkortslån blev återbetalningsskyldiga och började betala tillbaka i januari 2021. Det är möjligt att när som helst göra frivilliga inbetalningar för att betala tillbaka lånet fortare, vilket också ett antal kunder har gjort.

Låntagarnas skuld, tusen kronor, 2023 – 2027

	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
Skuld vid årets början	166 752	166 651	150 731	115 411	82 511
Utlåning	30 075	20 000	1 000	300	0
Inbetalning	-32 739	-40 000	-40 000	-36 000	-30 000
Avskrivning	-148	-220	-220	-200	-150
Ränta	2 711	4 300	3 900	3 000	2 100
Skuld vid årets slut ¹	166 651	150 731	115 411	82 511	54 461

¹ Skuld vid årets slut inkluderar 37 157 tusen kronor för uppsagda körkortslån och 3 142 tusen kronor för körkortslån med skuldsanering.

När en låntagare trots upprepade kontaktförsök från CSN inte påbörjar sin återbetalning sägs hela lånet upp för omedelbar betalning. Av de 10 700 återbetalningsskyldiga låntagarna har 2 500 fått sina lån uppsagda för omedelbar betalning under 2023. Det motsvarar 23 procent av de låntagare som aviserades under året och det totala beloppet som sagts upp är 23,4 miljoner kronor.

För den som har lånat maximalt belopp på 15 000 kronor tar det lite mer än fyra år att betala tillbaka lånet. Utgångspunkten är att hela körkortslånet inklusive ränta ska betalas tillbaka. Om låntagaren beviljas nedsättning kommer betalningen att skjutas framåt.

I statsbudgeten redovisas amorteringar mot inkomsttitel 4526 'Återbetalning av övriga lån' medan räntor redovisas mot inkomsttitel 2394 'Övriga ränteinkomster'. Prognosen för perioden 2024 – 2027, som avser det återbetalda beloppet för räntor och kapital, är osäker eftersom underlag i form av historiska data är begränsat.

Redovisning av inkomster, tusen kronor, 2023 – 2027

Inkomstkälla	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
2394 (Övriga ränteinkomster)					
303 Körkortslån	2 585	4 100	3 700	2 900	2 000
4526 (Återbetalning av övriga lån)					
009 Körkortslån	30 154	35 900	36 300	33 100	28 000

Vi gör studier möjligt.